ROK I. NUMER 2

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO RZESZOWSKIEGO

RZESZÓW, DNIA 1-GO LUTEGO 1946 ROKU

TREŚĆ:

Od Administracji „Dziennika Urzędowego"

Dyrekcje szkół wszystkich typów państwowe i prywatne, Inspektoraty Szkolne, Kierownictwa Szkół powszechnych są obowiązane do wpłacenia prenumeraty w wysokości oznaczonej na każdym numerze Dziennika.

Prenumeratę należy wpłacić bezpośrednio po otrzymaniu numeru na konto Komunalnej Kasy Oszczędności m. Rzeszowa Nr. 701. Administracja „Dziennika Urzędowego" Kuratorium O. S. Rzeszowskiego lub w Kuratorium w Adm. „Dziennika Urzędowego".

To samo dotyczy tych wszystkich osób spośród nauczycielstwa, które pragną zaprenumerować „Dziennik Urzędowy". Dla ułatwienia wpłat, należy pieniądze za zakupione numery przesłać za pośrednictwem Dyrekcji lub Inspektoratów Szkolnych względnie Kierownictwa Szkół.

21.

Zarządzenie

Ministerstwa Oświaty z dnia 29 grudnia 1945 r. Nr I P-966|45 N.

o uprawnieniach do załatwiania spraw osobowych.

W związku z niejednolitym załatwianiem przez władze szkolne i akademickie spraw osobowych urzędników i niższych funkcjonariuszów, Ministerstwo Oświaty przypomina, że rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 24 lutego 1939 r. (BP-17189|38) o uprawnieniach do załatwiania spraw osobowych urzędników i niższych funkcjonariuszów, zatrudnionych w administracji szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 2, poz. 28) obowiązuje nadal, wobec czego należy ściśle przestrzegać zawartych w nim postanowień.

Jednocześnie Ministerstwo oznajmia, że ogólne wytyczne administracji personalnej, o których mowa w § 6 powołanego rozporządzenia zostały ustalone w okólniku Nr 29 z dnia 8. VI. 1945 r Prezesa Rady Ministrów, podanego do wiadomości i stosowania pismem Ministerstwa z dnia 12. VII. 1945 r. I P-1428|45 N.

Odpis cytowanego rozporządzenia z dnia 24. II. 1939 r. załącza się.

Dyrektor Departamentu
E. Kuroczko.

Odpis.

22.

Rozporządzenie

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 lutego 1939 r. (BP-17189|38)

o uprawnieniach do załatwiania spraw osobowych urzędników i funkcjonariuszów niższych zatrudnionych w administracji szkolnej.

Na podstawie art. 119 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 164) wraz z późniejszymi zmianami, oraz art. 26 ustęp 4 i art. 109 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr 20 z 1934 r., poz. 160) zarządzam co następuje:

§ 1. Przekazuje się Kuratorowi Okręgu Szkolnego, Rektorowi państwowej szkoły akademickiej:

1) mianowanie na stanowiska służbowe II i III kategorii, oraz na posady funkcjonariuszów niższych, o ile mianowanie nie zawiera awansu do wyższej grupy uposażenia;

2) dopuszczenie do służby przygotowawczej i do egzaminu praktycznego kandydatów na stanowiska służbowe II i III kategorii, przedłużanie lub skracanie w wyjątkowych przypadkach służby przygotowawczej na te stanowiska, zwalnianie od obowiązku odbycia służby przygotowawczej urzędników mianowanych do odwołania i pracowników kontraktowych zajmujących stanowiska II i III kategorii;

3) przenoszenie podległych funkcjonariuszów państwowych na inne miejsca służbowe w ramach przydzielonych etatów — z wyłączeniem urzędników, zajmujących stanowiska I kategorii;

4) rozwiązywanie stosunku służbowego na podstawie art. 62, 63 i 113 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, z urzędnikami II i III kategorii mianowanymi do odwołania i funkcjonariuszami niższymi mianowanymi do odwołania, oraz z praktykantami na stanowiska urzędnicze II i III kategorii;

5) zwalnianie ze służby na podstawie art. 65a ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, urzędników II i III kategorii;

6) przyjmowanie zgłoszeń o wystąpieniu ze służby urzędników II i III kategorii, praktykantów na stanowiska urzędnicze II i III kategorii, oraz funkcjonariuszów niższych;

7) wydalanie ze służby na podstawie art. 65, 71, 77, pkt. 5, oraz art. 89 i 114 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, urzędników II, III kategorii, oraz funkcjonariuszów niższych;

8) przenoszenie w stan spoczynku urzędników II i III kategorii, oraz funkcjonariuszów niższych — oprócz przenoszenia w stan spoczynku po upływie stanu nieczynnego;

9) udzielanie zezwoleń na przyjęcie płatnego zajęcia ubocznego podległym funkcjonariuszom z wyłączeniem urzędników, zajmujących stanowiska I kategorii;

10) udzielanie podległym funkcjonariuszom w tej liczbie i inspektorom szkolnym urlopów;

a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — płatnych do 6 miesięcy, bezpłatnych do 12 miesięcy,

b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych — płatnych do 2 miesięcy, bezpłatnych do 12 miesięcy,

c) wypoczynkowych — w granicach postanowień art. 36 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej.

§ 2 nieaktualny.

§ 3. Postanowienia § 1 pkt 1, 3, 4, 5, 8 nie dotyczą urzędników II i III kategorii, zajmujących stanowiska kierownicze.

§ 4. Przekazuje się Inspektorowi Szkolnemu udzielanie podległym funkcjonariuszom urlopów:

a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — płatnych do 2 miesięcy,

b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych — płatnych do 14 dni,

c) wypoczynkowych — w granicach postanowień art. 36 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej.

§ 5. Do wymiaru urlopów udzielanych w granicach § 1 pkt. 10 wliczyć należy czas trwania urlopów udzielanych dla tych samych celów na podstawie § 4.

§ 6. Z uprawnień przekazanych niniejszym rozporządzeniem można korzystać jedynie z uwzględnieniem ogólnych wytycznych administracji personalnej ustalanych przez Prezydium Rady Ministrów i Ministerstwo W. R. i O. P.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r.

Z dniem tym traci swą moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 marca 1938 r. o uprawnieniach do załatwiania spraw osobowych urzędników i funkcjonariuszów niższych zatrudnionych w administracji szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 61), oraz wszystkie inne rozporządzenia, zarządzenia, okólniki i instrukcje w sprawach uregulowanych niniejszym rozporządzeniem.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
(—) W. Świętosławski.

23.

Okólnik Nr. 15

Ministra Oświaty z dnia 4 maja 1945 r. (IP-5111/45)
(Dz. U. Min. Ośw. — Nr 1, poz. 33, str. 34).

o załatwieniu spraw osobowych w 1 instancji nauczycieli przesiedlonych z terenów wschodnich.

W porozumieniu z Ministerstwem Skarbu (pismo tegoż Ministerstwa z dn. 28. IV. 1945 r. Nr DI-8554/45) Ministerstwo Oświaty wyjaśnia, że do załatwienia spraw osobowych w I instancji nauczycieli przesiedlonych z terenów wschodnich jak Litwy, Białorusi i Lwowa kompetentne jest Kuratorium, na terenie którego nauczyciel przesiedlony obecnie ma miejsce zamieszkania. W sprawach zaś emerytalnych właściwą jest Izba Skarbowa, na terenie której nauczyciel zamieszkuje.

Jednocześnie Ministerstwo Oświaty zawiadamia, że w przypadkach, gdy chodzi o nauczycieli nie posiadających żadnych dokumentów, na podstawie których można by ustalić przebieg służby, należy się oprzeć na zeznaniach wiarygodnych świadków, co zresztą będzie zgodne z przepisami o dowodach zawartymi w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341).

Dyrektor Departamentu
(—) E. Kuroczko.

24.

Rozporządzenie

Rady Ministrów z dnia 24 maja 1945 r.
(Dz. Urz. Min. Ośw. Nr. 2 Poz. 54 Str. 54).

w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych.

(Przedruk z Dziennika Ustaw R. P. z dnia 11 czerwca 1945 r. Nr 21, poz. 126).

Na podstawie art. 3 i 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 663) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781) z późniejszymi zmianami, wprowadza się zmiany następujące:

1) W dziale I przepisy rozdziału 3 otrzymują brzmienie:

„§ 13 (1) Wychowawczynie przedszkoli, posiadające przepisane kwalifikacje, otrzymają przy mianowaniu uposażenie grupy XI, po trzech latach służby — grupy X, po dziesięciu latach służby — grupy IX, po osiemnastu latach służby — grupy VIII, wreszcie po dwudziestu siedmiu latach służby — grupy VII.

(2) Wychowawczynie przedszkoli, posiadające obok kwalifikacyj przepisanych, kwalifikacje nauczycieli szkół powszechnych oraz wychowawczynie przedszkoli, posiadające ukończone liceum dla wychowawczyń przedszkoli, otrzymują uposażenie określone w § 15.

§ 14. Wychowawczynie przedszkoli, nie posiadające przepisanych kwalifikacyj, otrzymują uposażenie grupy XI.

§ 15. Posiadający przepisane kwalifikacje do nauczania nauczyciele publicznych szkół powszechnych i nauczyciele szkół ćwiczeń oraz nauczyciele oddziałów pomocniczych specjalnych przy szkołach powszechnych otrzymują przy mianowaniu uposażenie grupy X i pozostają w tej grupie do czasu zdania egzaminu praktycznego. Po ukończeniu przynajmniej trzech lat służby i po zdaniu egzaminu praktycznego otrzymują uposażenie grupy IX, po dziewięciu latach służby — grupy VIII, po osiemnastu latach służby — grupy VII, wreszcie po dwudziestu siedmiu latach służby mogą być awansowani do grupy VI.

§ 16. Nauczyciele publicznych szkół powszechnych, szkół ćwiczeń oraz szkół specjalnych ogólnokształcących, posiadający oprócz kwalifikacyj nauczycieli szkół powszechnych jeszcze specjalny egzamin zawodowy, określony przez Ministra Oświaty, otrzymują przy mianowaniu uposażenie grupy X, po trzech latach służby i ustaleniu uposażenie grupy IX, po dziewięciu latach służby — grupy VIII, po piętnastu latach służby — grupy VII, wreszcie po dwudziestu czterech latach służby — grupy VI.

§ 17. Nauczyciele publicznych szkół powszechnych, szkół ćwiczeń oraz szkół specjalnych ogólnokształcących, którzy oprócz przepisanych dla nauczycieli szkół publicznych powszechnych kwalifikacyj zawodowych mają ukończony Państwowy Instytut Nauczycielski, Państwowe Pedagogium, Państwowy Instytut Robót Ręcznych, Instytut Wychowania Fizycznego, Konserwatorium Muzyczne (Wydział Nauczycielski), Instytut Pedagogiczny w Katowicach (począwszy od roku 1931—32), 4-letni Instytut Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego, lub jeden z zakładów równorzędnych, określonych przez Ministra Oświaty, otrzymują przy mianowaniu uposażenie grupy IX, po trzech latach służby i ustaleniu — grupy VIII, po dziewięciu latach służby — grupy VII, po osiemnastu latach służby — grupy VI, wreszcie po dwudziestu siedmiu latach służby mogą być awansowani do grupy V.

§ 18. Nauczyciele publicznych szkół powszechnych, szkół ćwiczeń oraz szkół specjalnych ogólnokształcących, posiadający oprócz kwalifikacyj nauczycieli szkół powszechnych zakończone przepisanymi egzaminami studia wyższe, otrzymują uposażenie określone w § 20.

§ 19. Nauczyciele publicznych szkół powszechnych, szkół ćwiczeń oraz szkół specjalnych ogólnokształcących, nie posiadający przepisanych kwalifikacyj, otrzymują uposażenie grupy X, a jeżeli posiadają zakończone przepisanymi egzaminami studia wyższe, uposażenie grupy IX.

§ 20. Nauczyciele państwowych szkół średnich ogólnokształcących oraz zakładów kształcenia wychowawczyń przedszkoli i nauczycieli, posiadający kwalifikacje przewidziane ustawą z dnia 26 września

1922 r. (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 864) wraz z późniejszymi zmianami, z wyjątkiem nauczycieli rysunków, zajęć praktycznych, śpiewu, muzyki i ćwiczeń cielesnych, nie mających matury licealnej (gimnazjalnej dawnego typu lub seminarialnej) i ukończonych co najmniej dwuletnich specjalnych kursów zawodowych, otrzymują przy mianowaniu uposażenie grupy VIII, a po zdaniu państwowego egzaminu pedagogicznego i trzech latach służby — grupy VII, po dwunastu latach służby — grupy VI i po dwudziestu jeden latach służby — grupy V.

§ 21. Nauczyciele państwowych szkół średnich ogólnokształcących oraz zakładów kształcenia wychowawczyń przedszkoli i nauczycieli, nauczający rysunków, zajęć praktycznych, śpiewu, muzyki i ćwiczeń cielesnych, a nie mający matury licealnej (gimnazjalnej dawnego typu lub seminarialnej) i ukończonych co najmniej dwuletnich specjalnych kursów zawodowych, oraz nauczyciele tychże szkół, mający ukończony Państwowy Instytut Nauczycielski, jeżeli nie nabyli praw przysługujących wykwalifikowanym nauczycielom szkół średnich, otrzymują uposażenie określone § 17.

§ 22. Nauczyciele państwowych szkół średnich ogólnokształcących oraz zakładów kształcenia wychowawczyń przedszkoli i nauczycieli, nie posiadający przepisanych kwalifikacyj, otrzymują uposażenie grupy IX, a jeżeli posiadają zakończone przepisanymi egzaminami studia wyższe — uposażenie grupy VIII.

§ 23. (1) Kwalifikowani nauczyciele niższych szkół zawodowych, posiadający ukończony Państwowy Instytut Nauczycielski, Instytut Wychowania Fizycznego, Konserwatorium Muzyczne (Wydział Nauczycielski), Seminarium Gospodarcze w Snopkowie w latach od 1925 do 1936 lub Prywatną Szkołę Gospodarczą Żeńską w Snopkowie Towarzystwa Gospodarczego Wykształcenia we Lwowie — od r. 1936, albo inny zakład określony przez Ministra Oświaty — otrzymują uposażenie określone w § 17.

(2) Kwalifikowani nauczyciele niższych szkół zawodowych otrzymują uposażenie określone w § 16.

(3) Kwalifikowani nauczyciele niższych szkół zawodowych, posiadający zakończone przepisanymi egzaminami studia wyższe, otrzymują uposażenie określone w § 20.

§ 24. (1) Kwalifikowani nauczyciele średnich szkół zawodowych, posiadający zakończone przepisanymi egzaminami studia wyższe, otrzymują uposażenie określone w § 20.

(2) Kwalifikowani nauczyciele średnich szkół zawodowych, nie posiadający studiów wyższych otrzymują uposażenie określone w § 17.

§ 25. Kwalifikowani instruktorzy w szkołach zawodowych otrzymają przy mianowaniu uposażenie grupy IX, po dziewięciu latach służby — grupy VIII, po piętnastu latach służby — grupy VII, wreszcie po dwudziestu czterech latach służby — grupy VI.

§ 26. Nauczyciele publicznych szkół dokształcających otrzymują uposażenie jak nauczyciele niższych szkół zawodowych w zależności od posiadanych kwalifikacyj.

§ 27. (1) Niekwalifikowani nauczyciele niższych szkół zawodowych otrzymają uposażenie grupy X, a jeżeli posiadają zakończone przepisanymi egzaminami studia wyzsze — grupy IX.

(2) Niekwalifikowani nauczyciele średnich szkół zawodowych otrzymają uposażenie grupy IX, a jeżeli posiadają studia wyższe zakończone przepisanymi egzaminami — grupy VIII.

(3) Niekwalifikowani instruktorzy szkół zawodowych otrzymują uposażenie grupy IX.

§ 28. (1) Nauczyciele szkół wyższych nieakademickich, posiadający obok studiów wyższych kwalifikacje zawodowe, określone przez Ministra Oświaty, otrzymują przy mianowaniu uposażenie grupy VII, po sześciu latach służby — grupy VI, po piętnastu latach służby V.

(2) Nauczyciele szkół wyższych nieakademickich o innych kwalifikacjach otrzymują uposażenie jak nauczyciele państwowych szkół średnich ogólnokształcących.

§ 29. Zasady zaszeregowania i automatycznego przechodzenia do wyższych grup uposażenia wychowawców (czyń) domów dziecięcych, internatów i burs, jak również nauczycieli oraz pomocniczych sił nauczycielskich i instruktorów, nie wymienionych w rozporządzeniu niniejszym, określi Minister Oświaty w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 30. Dyrektorzy i kierownicy szkół otrzymują uposażenie i awansują do wyższych grup uposażenia na zasadach przewidzianych dla nauczycieli szkół przez nich kierowanych z tym, że przy obliczaniu lat służby należy ich służbę w charakterze dyrektora lub kierownika — liczyć jako służbę nauczycielską.

§ 31. (1) Urzędnicy administracji szkolnej, przeniesieni do służby nauczycielskiej, zachowują posiadaną w służbie urzędniczej grupę uposażenia dopóty, dopóki nie przejdą automatycznie do wyższej grupy uposażenia, przy czym lata pracy w administracji szkolnej liczą się im do lat służby nauczycielskiej.

(2) Przepis ustępu pierwszego nie dotyczy tych urzędników administracji szkolnej, którzy ustępują ze stanowiska na żądanie organów kontroli społecznej. Do wymiaru uposażenia jednak będą policzone lata pracy w administracji szkolnej, jak lata służby nauczycielskiej.

§ 32. Nauczyciel przeniesiony do służby w administracji szkolnej otrzymuje w czasie tej służbie uposażenie zasadnicze takie, jakie przysługiwało by mu przy pozostawaniu w służbie nauczycielskiej. Nie wyklucza to jednak możności wcześniejszego awansowania do wyższej grupy uposażenia na podstawie przepisów o państwowej służbie cywilnej.

§ 33. Przesunięcie do wyższej grupy uposażenia następuje tylko w dniu 1 stycznia lub 1 lipca po ziszczeniu się warunków wymaganych do awansu automatycznego.

2) W § 40 pkt. 5 lit. e) otrzymuje brzmienie następujące:

„e) Nauczycielom szkół państwowych lub publicznych z tytułu nauczania lub zajęć w godzinach nadliczbowych, nauczycielom szkół ćwiczeń, szkół powszechnych i specjalnych, którzy spełniają czynności związane z praktycznym kształceniem kandydatów na nauczycieli, nauczycielom spełniającym czynności związane z zarządem internatów lub czynności wychowawców młodzieży w internatach, nauczycielom szkół gospodarstwa wiejskiego, którzy wykonują prace w gospodarstwach szkół, oraz wybitnym fachowcom w szkołach zawodowych i specjalnych, przyznaje się dodatki służbowe, których stawki ustala Minister Oświaty w porozumieniu z Ministrem Skarbu".

§ 2. (1) Przy wymiarze uposażenia w myśl niniejszego rozporządzenia zaliczą władze szkolne, wyznaczone przez Ministra Oświaty, do czasu służby czas udowodnionej pracy nauczycielskiej w szkolnictwie polskim jawnym na terenach okupowanych lub za granicą. Okres pracy w wymiarze co najmniej 14 godzin tygodniowo podlega zaliczeniu w całości, okres zaś pracy w wymiarze poniżej 14 godzin tygodniowo — w połowie. Władze szkolne mogą zarządzić zbadanie pracy nauczyciela w okresie okupacji przez komisje weryfikacyjne.

(2) O zaliczalności okresu wojennego we wszystkich innych wypadkach decydują komisje weryfikacyjne, powołane przez Ministra Oświaty, który ustali ich skład i kompetencje, jako też zasady zaliczalności. Minister Oświaty może ustalić przypadki, w których okres ten zaliczony będzie tylko w części. Minister Oświaty może również zarządzić w przypadkach, na szczególne uwzględnienie zasługujących, zaliczenie okresu wojennego lub jego części, a zwłaszcza czasu pracy w zorganizowanym tajnym nauczaniu, w wymiarze wyższym niż pojedynczy, nie wyższym wszakże niż podwójny.

(3) Postanowień paragrafu niniejszego nie stosuje się do tych nauczycieli, którzy bez ważnych powodów nie zgłosili się w terminie, ustalonym przez Ministra Oświaty, do objęcia służby w szkolnictwie państwowym lub publicznym lub którzy do tej służby nie zostali przyjęci.

§ 3. Zaszeregowanie nauczycieli do grup uposażenia w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia następuje z ważnością od 1 stycznia 1945 r. Przepisy o zasadach automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia ustalone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781) uważa się za zawieszone na czas od 1 września 1939 r. do 31 grudnia 1944 r.

§ 4. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz Ministrom Skarbu i Oświaty we właściwym każdemu z nich zakresie działania.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. *)

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Oświaty:
Stanisław Skrzeszewski

*) tj. z dniem 11 czerwca 1946 r.

25.

Rozporządzenie

Ministra Oświaty z dnia 25 czerwca 1945 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 3, poz. 77 Str. 84).

w sprawie zaliczenia okresu wojennego do wymiaru uposażenia nauczycieli.

(Przedruk z Dziennika Ustaw R. P. z dnia 27 lipca 1945 r. Nr 24, poz. 140).

Na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 maja 1945 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 126) zarządzam, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia niniejszego stosuje się także do urzędników administracji szkolnej, o których mowa w § 32 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych, oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych, w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 maja 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 126).

§ 2. (1) Zaliczenia czasu pracy nauczycielskiej w jawnym szkolnictwie polskim na terenach okupowanych dokonuje kuratorium okręgu szkolnego, na obszarze którego nauczyciel (urzędnik administracji szkolnej) pracuje w chwili zgłoszenia roszczenia o zaliczenie. W stosunku do kuratorów okręgów szkolnych i urzędników zarządu centralnego Ministerstwa Oświaty zaliczenia dokonuje Ministerstwo Oświaty.

(2) Zaliczenia czasu pracy nauczycielskiej w polskim szkolnictwie zagranicą dokonuje Ministertwo Oświaty.

§ 3. (1) Zaliczenie obejmuje okres pracy nauczycielskiej w jawnym szkolnictwie polskim na terenach okupowanych do dnia ich wyzwolenia spod okupacji.

(2) Okres pracy w polskich szkołach zagranicą zalicza się do końca roku szkolnego, który nastąpił po dniu 8 maja 1945 r.

§ 4. (1) Z okresu wojennego zalicza się nauczycielowi:

a) czas pracy w zorganizowanym tajnym nauczaniu na terenach okupowanych w wymiarze podwójnym,
b) okres przebywania w więzieniu lub obozie koncentracyjnym, jeżeli w czasie trwania okupacji był czynny w zorganizowanym tajnym nauczaniu — w wymiarze podwójnym,
c) okres ukrywania się w ucieczce przed zarządzonymi w stosunku do niego w związku z jego pracą w zorganizowanym tajnym nauczaniu represjami okupanta — w wymiarze pojedynczym; w przypadkach szczególnych wymiar ten podwyższony być może o połowę.

(2) Prace organizacyjne traktowane są na równi z pracą nauczycielską.

(3) Nauczycielom, pozostającym w dniu 1 września 1939 r. w czynnej służbie, a zwolnionym lub niezatrudnionym przez okupanta, zalicza się czas przymusowej bezczynności w połowie.

(4) Przepisy ust. (3) stosuje się odpowiednio do nauczycieli zatrudnionych w dniu 1 września 1939 r. w publicznym lub państwowym szkolnictwie na podstawie umowy, o ile uzyskali następnie mianowanie.

§ 5. Czas pracy w niezorganizowanym tajnym nauczaniu zaliczony być może w zależności od okoliczności i niebezpieczeństwa, na które nauczyciel narażał się — w połowie lub w wymiarze wyższym. Zaliczenie w wymiarze wyższym niż pojedyńczy wymaga zgody Ministra Oświaty.

§ 6. Jako końcowy termin okresu tajnego nauczania i ukrywania się przyjmuje się dzień wyzwolenia danego obszaru spod okupacji. Jako końcowy termin przebywania w więzieniu lub obozie koncentracyjnym przyjmuje się dzień wyzwolenia bądź oswobodzenia.

§ 7. (1) Roszczenie o zaliczenie czasu w jawnym szkolnictwie polskim na terenach okupowanych, w szkolnictwie polskim zagranicą oraz okresu wojennego winno być zgłoszone przez nauczyciela, pozostającego w czynnej służbie w szkolnictwie państwowym lub publicznym, drogą służbową w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

(2) Dla osób wywiezionych przez okupanta poza granice Rzeczypospolitej lub powracających z zagranicy oraz osób, które pierwsze mianowanie na stanowisko nauczycielskie w szkolnictwie państwowym lub publicznym uzyskały dopiero po wojnie — bieg terminu 6-cio miesięcznego zaczyna się od dnia powrotu do kraju bądź dnia mianowania.

(3) W przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, Minister Oświaty może zezwolić na rozpatrzenie roszczenia zgłoszonego po upływie powyższego terminu.

§ 8. Okresy wakacyjne zalicza się na równi z okresami pracy.

§ 9. W przypadkach zbiegu różnych tytułów do zaliczenia dokonuje się zaliczenia najkorzystniejszego.

§ 10. Prawo do zaliczenia nie służy nauczycielom czynnym w dniu 1 września 1939 r. w szkołach państwowych i publicznych, pozostającym w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w kraju, a nie zatrudnionym obecnie w szkolnictwie państwowym lub publicznym, którzy do dnia 31 sierpnia 1945 r. nie zgłoszą się pisemnie do kuratorium okręgu szkolnego, na obszarze którego zamieszkują, do objęcia służby lub nie obejmą w terminie wskazanym wyznaczonego im stanowiska służbowego.

§ 11. (1) Powołuje się powiatowe komisje weryfikacyjne, działające przy inspektoratach szkolnych, okręgowe komisje weryfikacyjne, działające przy kuratoriach okręgów szkolnych i ministerialną komisję weryfikacyjną, działającą przy Ministerstwie Oświaty.

(2) Powiatowe komisje weryfikacyjne właściwe są do orzekania o zaliczeniu do uposażenia okresów, o których mowa w §§ 4 i 5, w sprawach nauczycieli szkół powszechnych oraz urzędników inspektoratów szkolnych, okręgowe komisje weryfikacyjne w sprawach nauczycieli szkół, bezpośrednio podlegających kuratorom okręgów szkolnych, inspektorów szkolnych oraz urzędników kuratoriów szkolnych, ministerialne zaś komisje weryfikacyjne w sprawach nauczycieli szkół, podlegających bezpośrednio Ministrowi Oświaty, kuratorów oraz urzędników zarządu centralnego Ministerstwa Oświaty.

§ 12. (1) O ile zachodzą wątpliwości co do nienagannego zachowania się nauczyciela w czasie okupacji pod względem obywatelskim, władza powołana do zaliczania okresów, o których mowa w § 2, bądź władza, przekazująca zgłoszenie roszczenia nauczyciela o zaliczenie okresu wojennego, przekazuje zbadanie zarzutów komisji weryfikacyjnej.

(2) W razie stwierdzenia przez komisję weryfikacyjną, że zarzuty są uzasadnione, okresy o których mowa w §§ 2, 4, 5 i 8, nie podlegają zaliczeniu.

§ 13. (1) Przewodniczących, ich zastępców i członków komisyj powołuje Minister Oświaty. Powołanie przewodniczących i członków powiatowych i okręgowych komisyj następuje na wniosek kuratorów okręgów szkolnych. Członkowie powoływani są spośród nauczycieli, pozostających w czynnej służbie, którzy w okresie okupacji brali udział w tajnym nauczaniu; połowę członków komisji powołuje się z listy nauczycieli, przedstawionej przez obraną przez Ministra Oświaty organizację nauczycielską.

(2) Komisja weryfikacyjna orzeka w składzie: przewodniczącego (zastępcy) i dwóch członków. W ramach komisji mogą być tworzone komplety. Uchwały komisji zapadają większością głosów.

(3) Przewodniczący komisji czuwa nad jednolitością i prawidłowością postępowania i orzecznictwa poszczególnych kompletów.

(4) Przewodniczący i członkowie komisji otrzymują za swoje czynności, dokonywane poza godzinami urzędowymi, wynagrodzenie, którego wysokość ustala zarządzenie Ministra Oświaty.

§ 14. Od orzeczenia komisji weryfikacyjnej służy odwołanie. Sprawa przechodzi wówczas do komisji wyższego rzędu, która orzeka ostatecznie. W przypadku odwołania od orzeczenia ministerialnej komisji weryfikacyjnej orzeka ostatecznie komisja ta w innym składzie.

§ 15. Przewodniczący komisji weryfikacyjnej może zawiesić uchwałę komisji, od której nie odwołała się strona; w sprawie orzeka wówczas komisja wyższego rzędu; w przypadku zawieszenia uchwały ministerialnej komisji weryfikacyjnej orzeka komisja ta w innym składzie.

§ 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia *).

Minister Oświaty:
Stanisław Skrzeszewski

*) tj. z dniem 27 lipca 1945 r.

26.

Okólnik Nr 35.

Ministerstwa Oświaty z dnia 25 lipca 1945 r. (III—42/45 N)

(Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 8, Poz. 97 Str. 97).

w sprawie otwierania nowych szkół i kursów zawodowych.

Wobec zachodzących wypadków otwierania, z pominięciem władz szkolnych, nowych szkół i kursów zawodowych przez osoby prywatne, organizacje społeczne, zakłady pracy, instytucje i urzędy, Ministerstwo wyjaśnia, że w myśl art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304), kierownictwo naczelne i nadzór zwierzchni nad wychowaniem publicznym

w Rzeczypospolitej Polskiej sprawuje Minister Oświaty, bezpośredni zaś nadzór, opieka i kontrola nad szkolnictwem, wychowaniem oraz oświatą należy do zakresu działania Kuratora Okręgu Szkolnego.

Ministerstwo stwierdza, że w odniesieniu do nowopowstających i nowopowstałych szkół i kursów systematycznych zawodowych, obowiązują nadal zasady zawarte w ustawie z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach, oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343) i w rozporządzeniu Ministra W. R. i O. P. z dnia 7 czerwca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 473) z tym, że Kuratorium może w przypadkach uzasadnionych odstąpić od rygorystycznego wymagania wszystkich warunków w przepisach tych ustalonych; należy jednak wówczas wyznaczyć otwierającemu szkoły lub kursy nieprzekraczalny termin do dopełnienia wszystkich warunków. Nielegalne otwarcie szkoły lub kursu, tj. bez dopełnienia warunków ustawowych, w konsekwencji powoduje zamknięcie ich na podstawie art. 14 ust. 1 pkt. a rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 342).

Kuratoria wezwą wszystkie nowopowstałe szkoły i kursy systematyczne zawodowe, które nie spełniły warunków przewidzianych ustawą z dnia 11 marca 1932 r. do ich terminowego spełnienia i nadeślą, oraz nadsyłać będą w przyszłości Ministerstwu odpisy poszczególnych zezwoleń na otwarcie i ewentualnie zatwierdzonych statutów.

Kursy zawodowe, nie podpadające pod pojęcie kursów systematycznych, organizowane przez osoby prywatne, instytucje, zakłady pracy, organizacje lub urzędy również nie mogą być uruchomione bez wydania przez Kuratorium orzeczenia zezwalającego na otwarcie. Zezwolenia takie mogą być wydawane na podstawie przedłożonego projektu organizacji kursu, który powinien podawać przede wszystkim czas trwania kursu, ilość godzin zajęć tygodniowo, z podziałem na poszczególne przedmioty i ćwiczenia, zwięzłe programy tych przedmiotów, miejsce kursu, wyposażenie w urządzenia do zajęć i ćwiczeń praktycznych, wreszcie nazwisko i kwalifikacje odpowiedzialnego kierownika kursu. Zgłoszony winien być ponadto wzór zaświadczenia lub świadectwa ukończenia kursu. Zaświadczenie i świadectwo takie, oprócz zwykłych danych personalnych, zawierać winno ilość godzin efektywnych każdego przedmiotu i sumę tych godzin za cały kurs, oraz powołanie się na datę i numer zezwolenia Kuratorium. Po skończonym kursie kierownik jego winien złożyć w Kuratorium listę osób, które uzyskały świadectwa ukończenia kursu. Zaświadczenia i świadectwa kursów odbiegających od powyższych zasad nie będą uznawane przez władze oświatowe.

Zwracać należy uwagę, aby w nazwie kursu, w treści ogłoszeń i w świadectwach nie były używane określenia przesadne, szumne tytuły lub zwroty reklamiarskie. Nie należy też dopuszczać do używania zwrotu jak np „koncesjonowane przez Kuratorium", dopuszczalne jest jedynie powołanie się na udzielone przez Kuratorium zezwolenie.

Ministerstwo docenia czynnik inicjatywy społecznej i najżyczliwiej do niego się ustosunkowuje. Niemniej jednak sprawy poruszone wyżej wymagają unormowania przede wszystkim ze względu na interes młodzieży.

W wypadkach wątpliwych zechcą Kuratoria zwrócić się do Ministerstwa o bliższe wyjaśnienia.

Podsekretarz Stanu:
(—) *Wł. Bieńkowski*

27.

Komunikat

Ministerstwa Oświaty z dnia 10 grudnia 1945 r. Nr 1 F—1482/45 N

w sprawie zakupu pojazdów mechanicznych od pośredników i ze źródeł nielegalnych.

Na podstawie pisma Biura Kontroli przy Prezydium Krajowej Rady Narodowej z dnia 9. XI. 1945 r. L. Dep. V—1711/45 Ministerstwo Oświaty komunikuje, że zakupywanie pojazdów mechanicznych przez instytucje (urzędy państwowe) od pośredników, a nie od prawych właścicieli, względnie pośredniczenie przez funkcjonariuszów państwowych w takich transakcjach i w sprawach kupna pojazdów mechanicznych ze źródeł nielegalnych — jest niedozwolone i karalne w rozumieniu art. art. 160 i 161 k. k.

Powyższe należy podać do wiadomości podległym organom i wszystkim funkcjonariuszom.

Dyrektor Departamentu
(—) *E. Kuroczko.*

28.

Komunikat

Ministerstwa Oświaty z dnia 14 grudnia 1945 r. Nr 1 Bud. -9584/45 N

w sprawie planów budowlanych budynków szkolnych i wydawnictw, dotyczących budowy szkół.

Dwudziestoletni dorobek Ministezstwa w postaci planów budowlanych szkół wraz z kosztorysami uległ w czasie wojny zupełnemu zniszczeniu. Również zostały zniszczone wydawnictwa Ministerstwa i podręczna biblioteka z dziedziny budownictwa szkolnego.

Przystępując do odtwarzania wzmiankowanych planów budowlanych i do opracowania nowych planów budynków szkolnych, dostosowanych do wymagań obecnych, Ministerstwo Oświaty zwraca się do Kuratoriów Okręgów Szkolnych, Inspektoratów Szkolnych oraz do wszystkich szkół o nadesłanie planów budowlanych tych przedszkoli, szkół powszechnych i szkół średnich ogólnokształcących, które z różnych względów, np. rozkładu pomieszczeń szkolnych, oszczędności budowy itp. mogą być uważane za wzory budownictwa szkolnego. Oprócz planów samych budynków szkolnych należy przesłać plany domów mieszkalnych dla nauczycieli i plany zabudowań gospodarczych. Wraz z planami pożądane jest przesłanie kosztorysów z ilościami poszczególnych robót i wyszczególnieniem ilości głównych materiałów budowlanych. Plany i kosztorysy po zużytkowaniu zostaną zwrócone.

Gdyby która z wymienionych wyżej szkół nie posiadała planów, można zamiast nich przesłać tylko odręczne szkice budynku z odpowiednimi objaśnieniami.

Nadto Ministerstwo zwraca się do instytucyj i osób, posiadających przedwojenne wydawnictwa Ministerstwa W. R. i O. P. z dziedziny budownictwa szkolnego oraz inne wydawnictwa z dziedziny budownictwa szkolnego i ogólnego, zarówno polskie, jak i zagraniczne — o ich wypożyczenie lub odstąpienie.

Przed wojną wykonano szereg planów ogrodów szkolnych. Ponieważ kopie tych planów zostały w czasie wojny zniszczone wraz z aktami i biblioteką z dziedziny ogrodnictwa, Ministerstwo prosi o nadesłanie planów terenów szkolnych, a w szczególności ogrodów szkolnych, oraz o wypożyczenie lub odstąpienie wydawnictw z dziedziny ogrodnictwa, jak wydawnictw Towarzystwa Popierania Ogrodów Szkolnych, Naszej Księgarni i in., np. „Poradnika techniczno-ogrodniczego", wydanego pod redakcją inż. Bromirskiego, „Pracy w ogrodzie szkolnym", wydanej pod redakcją Waniczkówny i in. Plany po zużytkowaniu zostaną zwrócone.

Potrzebując dla swojej pracy wydanych przed wojną Dzienników Ustaw, Dzienników Urzędowych Min. W. R. i O. P. oraz Kuratoriów Okręgów Szkolnych, Ministerstwo Oświaty zwraca się do instytucyj i osób, posiadających te dzienniki o wypożyczenie ich lub odstąpienie.

Ministerstwo prosi o skierowanie propozycyj, co do wypożyczenia lub odstąpienia wyżej wymienionych wydawnictw — do Ministerstwa Oświaty (Wydział Budownictwa Szkolnego).

Komunikat niniejszy Kuratoria Okręgów Szkolnych podadzą Inspektorom Szkolnym i szkołom do wiadomości.

Dyrektor Departamentu
(—) E. Kuroczko.

29.

Komunikat

Ministerstwa Oświaty z dnia 29 listopada 1945 r. Nr. II P-2439|45 N

w sprawie produkcji mięsa króliczego i wełny.

Ministerstwo Aprowizacji i Handlu w poszukiwaniu nowych dróg zaopatrzenia w mięso zwróciło uwagę na chów drobnego inwentarza przede wszystkim zaś królików. Przedsięwzięcie to ma swoje głębokie uzasadnienie, zwłaszcza w ramach planowej gospodarki odpadkami i taniej robocizny.

Z akcją masowej produkcji drobnego inwentarza wiąże się nierozerwalnie pojęcie odpadków kuchennych oraz możliwość zużycia ziela, chwastów i t. p. przez młodzież szkolną zwłaszcza szkół powszechnych wsi i miast. Akcja masowego chowu królików, najlepszych spożywców odpadków może wtedy liczyć tylko na powodzenie, o ile zostanie podjęta masowo.

Królikarstwo znajduje zawsze żywe zainteresowanie wśród młodzieży, gdyż odpowiednio ujęte daje szanse do szlachetnego współzawodnictwa i wpływa dodatnio na dokształcenie charakteru.

Ministerstwo Oświaty prosi o wypowiedzenie się, czy na terenie szkół istnieją warunki umożliwiające przeprowadzenie akcji królikartwa oraz podanie najistotniejszych trudności, które przy udziale Ministerstwa Aprowizacji i Handlu mogłyby być usunięte.

Za Dyrektora Departamentu
J. Dryjański
Naczelnik Wydziału.

ST. DWORSKI

O t. zw. praktycznych ćwiczeniach w zakładach kształcenia nauczycieli.

1.

Tymczasowy program nauki w państwowych liceach pedagogicznych (Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych we Lwowie 1938 r) wprowadził do klas II i III jako przedmiot nauki „nauczanie i wychowanie w szkole powszechnej" w wymiarze po 6 godzin tygodniowo. Obowiązujące na przeciąg roku szk. 1944/45 i 1945/46 zarządzenie resortu Oświaty z dnia 1 września 1944 (Nr 149 II KN) o skróconym czasie studiów w liceach pedagogicznych przesunęło przedmiot „nauczanie i wychowanie w szkole powszechnej" w planie godzin z klas II i III do klasy I i II w tym samym wymiarze 6 + 6 = 12 godzin tygodniowo czyli 24 godzin miesięcznie dla każdej klasy. Przesunięcie to spowodowało w planie godzin kl. I nieznaczne odchylenia w wymiarze innych przedmiotów nauki wraz z podniesieniem ogólnego wymiaru godzin ucznia w tej klasie i uzasadnione było potrzebą skrócenia studiów licealistów na określony okres 2 letni.

Samo określenie przedmiotu „nauczanie i wychowanie" w nazwie łączącej w sobie dydaktyczne działanie z działaniem pedagogicznym miało podkreślić niewątpliwie zasadę niewyodrębniania nauczania od wychowania. „Zasady nauczania i zasady wychowania są zestawione ze sobą, tym silniej uderza ich niemal identyczność, a tym samym uwypukla się związek między nauczaniem i wychowaniem jako częściami jednego i tego samego procesu wychowawczego". (por. Program str. 134 ust. 1).

Tak ujęta nazwa przedmiotu normuje treść i metody pracy dydaktycznej i wychowawczej w szkole na tle życia i pracy dziecka. Rozbijanie „nauczania i wychowania" na 2 oddzielne grupy w traktowaniu metodycznym tych zagadnień prowadzi łatwo pod wpływem dawniej odrębnie prowadzonej dydaktyki i pedagogiki do odrębnego i niepowiązanego ich opracowywania, jak to się zazwyczaj dzieje. Dlatego też np. pokutująca wciąż jeszcze forma układania materiału naukowego w tym przedmiocie jako 2 odrębnych części w treści i w czasie nie pozostaje w zgodzie z programem 1938 r.

Na przedmiot „nauczanie i wychowanie" składa się część ogólna tj. teoretyczna oraz związana z nią część praktyczna. Część pierwsza wypełni opracowywanie zagadnień związanych z pracą szkoły. T. zw. praktyczne ćwiczenia w prowadzeniu zajęć szkolnych poprzedzone uprzednim do nich przygotowaniem (informacje, obserwacje, hospitacje) polegają: „1) na współudziale w organizacjach wychowawczych na terenie szkoły ćwiczeń i szkół przydzielonych, 2) na lekcjach indywidualnych prowadzonych wobec całej klasy, liceum, 3) na lekcjach indywidualnych prowadzonych w obecności grupy uczniów liceum i 4) na praktyce dłuższej (co najmniej tygodniowej)" (por. Program str. 126, C).

Przy takim ujęciu tego działu pracy głównym warunkiem t. zw. praktyki musi być to, by była ona oparta na rzeczywistości szkolnej, musi być rozumnie organizowana i kierowana.

Przesunięcie przedmiotu „nauczanie i wychowanie" w tymczasowym planie godzin w liceum pedagogicznym w związku z wprowadzonym ostatnio 2 letnim kursem nauki spowodowało — niezależnie od trudności, które przyniosło uczniom niedostatecznie przygotowanym do opanowania wszystkich innych przedmiotów nauki, — również trudności spowodowane skutkiem konieczności uwzględniania zajęć praktycznych już począwszy od klasy I.

Tak więc, czas przeznaczony na ten przedmiot wypełniają 3 rodzaje treści: A) obserwacja nad dzieckiem w szkole, nad pracą szkolną; B) opracowywanie zagadnień związanych z pracą szkoły; C) praktyczne ćwiczenia w nauczaniu i prowadzeniu innych zajęć szkolnych" (por. Progr. str. 119 i str. 130 ust. 2).

Odpowiednie regulowanie godzin przeznaczonych na teorię i praktykę w ramach obowiązujących godzin tego przedmiotu dopuszcza program (j. w.) jako dowolne czyli pozostawione nauczycielowi według własnego uznania. Niezależnie od tej dowolności — rozkład materiału naukowego „nauczania i wychowania" musi być uwzględniony i wyczerpany w całości.

Pełna realizacja tego przedmiotu decyduje przede wszystkim o „udatności", o wynikach całego studium, bo on właśnie stanowi trzon i właściwe założenie tego studium. Bez „nauczania i wychowania" — mimo istnienia w planie i programie liceum takich specjalnych przedmiotów jak pedagogika, życie dziecka w środowisku i psychologia pedagogiczna — liceum pedagogiczne nie byłoby zakładem kształcenia nauczycieli, nie byłoby „szkołą szkoły", nie spełniałoby swojej roli.

Podobnie jak „nauczanie i wychowanie" stanowi o istocie i zadaniach liceum pedagogicznego, tak też o istocie treści i celowości samego przedmiotu decyduje jego część praktyczna, która wyraża się w t. zw. praktyce pedagogicznej. Bez właściwego postawienia jej zakład K. N. staje się formalną szkołą ogólnokształcącą, wyzbywa się swojego celu i rumieńca życia. Organizacja pracy w zakładzie kształcenia nauczycieli różnić się musi i różni od organizacji pracy w innych zakładach wychowawczych. Należyte zaś organizowanie pracy w zakładzie K. N. uzależnione jest od właściwego w nim postawienia t. zw. praktyki pedagogicznej.

Praktyka wkracza w „nauczaniu i wychowaniu“ równocześnie z teorią począwszy od pierwszych dni nauki tego przedmiotu w klasie I liceum i współdziała z teorią w przeciągu trwania całego studium z większym lub mniejszym nasileniem jednej lub drugiej strony. T. zw. ćwiczenia praktyczne będą miały też różne formy od pierwszych informacyj udzielanych uczniom przez nauczyciela począwszy, poprzez obserwacje i hospitacje aż do praktyki właściwej włącznie kończącej się samodzielnym prowadzeniem pracy szkolnej.

Jak wynika z uwag, które wypowiedzieliśmy w oparciu o założenia programowe, centralna rola przedmiotu „nauczanie i wychowanie“ przesądza równocześnie o centralnym stanowisku kierownika zajęć praktycznych na tle wszystkich przedmiotów nauki w liceum pedagogicznym. „Praktyka szkolna ma dać kandydatom możność wypróbowania własnych sił w samodzielnej praktyce szkolnej, jednak pod kierunkiem doświadczonych nauczycieli“ (Progr. str. 130).

Na kierowniku bowiem zajęć praktycznych — bez względu na to, czy będzie nim nauczyciel t. zw. metodyki czy kierownik szkoły ćwiczeń — spoczywają wybitne zadania jako właściwego i głównego wychowawcy licealistów i czołowego dydaktyka. On to bowiem jako pionier zaczątków pracy szkolnej przyszłych nauczycieli musi wykazywać swoje uzdolnienia i przygotowanie jako psycholog, pedagog i dydaktyk, oraz trafną, objektywną orientację.

Wykształcenie bowiem zawodowe przyszłego nauczyciela polega na „wydobyciu i rozwinięciu jego inteligencji i intuicji, na uzdolnieniu go do nieustannej pracy nad doskonaleniem swej pracy zawodowej“ (Progr. str. 131). Ażeby kierownik praktyki pedagogicznej swoją rolę spełnił, musi:

1) poznać osobowość każdego ucznia (posłuży tu odpowiednio przemyślana indywidualna karta przydatności kandydata do zawodu nauczycielskiego).

2) poznać dokładnie warunki pracy w szkole ćwiczeń (pod względem organizacyjnym i administracyjnym, dydaktycznym i wychowawczym, znajomości nauczycieli, środowiska, uczniów i td.), na nim bowiem jako kierowniku praktyki a pośrednio duchowym i fachowym opiekunie adeptów sztuki nauczania ciąży obowiązek badania tych warunków,

3) organizować sam względnie inspirować w szkole ćwiczeń lekcje praktyczne,

4) pozostawać w stałym kontakcie z nauczycielami wszystkich przedmiotów liceum, które t. zw. metodyka przygotowuje do realizacji na terenie pracy szkolnej,

5) współdziałać z dyrektorem liceum w tych wszystkich pracach organizacyjnych, które decydują o udatnym przygotowaniu przyszłej praktyki (układaniu podziału godzin z dostosowaniem do ćwiczeń praktycznych w liceum i w szkole ćwiczeń, dobór odpowiednich sił nauczycielskich, pomocy do nauki itd).

6) prowadzić dziennik zajęć praktycznych, odbytych konferencyj oraz ocenę postępów uczniów.

Zgodnie z zasadami konstrukcji programu w przedmiocie „nauczanie i wychowanie“ opracowanie rozdziału materiału będzie jedną z najważniejszych czynności nauczyciela tego przedmiotu, kierownika zajęć praktycznych oraz Dyrektora zakładu K. N.

Rozdział materiału naukowego innych przedmiotów poza „nauczaniem i wychowaniem“ może być ramowy za cały rok szkolny, i szczegółowy na poszczególne okresy kwartalne czy miesięczne. Inaczej przedstawia się rzecz z przedmiotem „nauczanie i wychowanie“. Przedmiot ten wymaga rozplanowania i szczegółowego opracowania rozkładu materiału naukowego na cały rok szkolny w odniesieniu do teorii i praktyki niezależnie od tego, czy jego późniejsza realizacja w szczegółach natrafi na takie lub inne przeszkody i dozna takich lub innych odchyleń. Chodzi tu przede wszystkim o to, by materiał był tak rozłożony w treści i w czasie, by dana była gwarancja jego wyczerpania i to wyczerpania łącznego i gruntownego w tym znaczeniu, że materiał winien być opanowany, przyswojony i w praktyce zastosowany. Na tym polegają założenia „wychowawcze“ tego przedmiotu. A więc — jak to wyłuszczyliśmy wyżej — skoro na treść tego przedmiotu składa się teoria i praktyka, to konstrukcja rocznego rozdziału materiału na 2 klasy licealne przewidzieć musi obydwa te działy, ich wzajemne powiązanie i zależność ich między sobą i — co trudniejsze — ponadto koordynację z resztą przedmiotów nauki w liceum. Prócz tego same ćwiczenia praktyczne ze względu na ich formy (patrz wyżej!) i ze względu na ich kolejny postęp wymagają najdokładniejszego przemyślenia. Odrębne planowanie praktyki w oderwaniu od części teoretycznej już z góry przekreśli jej racjonalną realizację i związek, jaki zachodzi między tymi 2 działami pracy w „nauczaniu i wychowaniu“. W końcu pamiętać musimy, że teoretyczna część pracy opiera się na poszczególnych działach materiału naukowego wymienionych w programie. Tych działów jest 11 (od I—XI).

Ażeby te wszystkie podstawy móc przy opracowywaniu rozkładu materiału zastosować, rzeczą wskazaną było by przeprowadzać przymusowe kontrole jego realizacji w związku ze wszystkimi przedmiotami nauki w liceum i szkoły ćwiczeń.

Przyznać z góry musimy, że zarys programu „tymczasowego“ z r. 1938 zwłaszcza w przedmiocie „nauczanie i wychowanie“ jest skonstruowany niejasno, zbyt ramowo i zawiera tyle przeskoków od teorii do praktyki oraz niedomówień, że stanowi poważną trudność w jego studiowaniu a tym bardziej praktycznym stosowaniu w pracy szkolnej. Skrócenie studium licealnego z 3 do 2 lat spiętrzyło jeszcze te trudności. Tylko próba skonstruowania rozkładu materiału w oparciu o program i obowiązujący plan godzin może rzucić światło na sposób podejścia w celu, usunięcia a przynajmniej osłabienia tych trudności. Podkreślam, że przykładowa próba rozwiązania trudności w układaniu rozkładu materiału „nauczania

i wychowania" ma na celu głównie pomóc kierownikowi t. zw. zajęć praktycznych w realizowaniu jego zadań. Jakiekolwiek byłoby to rozwiązanie — musi się ono liczyć z tekstem programu, z realnymi warunkami i celami wytkniętymi dla tej pracy. Rzeczą wytrawnego nauczyciela będzie wyciągnąć z tych uwag to, co pokrywa się z jego własnym poglądem na sprawę i posłuży mu jako bezsporny materiał. do planowania t. zw. praktyki pedagogicznej. Odkryje on łatwo trudności, przez które trzeba będzie mu przeskoczyć w tej robocie oraz zauważy to, co zdaniem jego winno być ujęte w innej, bardziej odpowiedniej formie, interpretującej obowiązujące dotychczas założenia programowe.

Przykładowa próba rozwiązania trudności przy układaniu rozkładu t. zw. ćwiczeń praktycznych i materiału naukowego dla klas I i II liceum pedagogicznego z „nauczania i wychowania" na okres 1944 45 i 1945/46.

Klasa I:

MIESIĄCE [1]	Działy programowe [2]	Miesięczny wymiar godzin lekcyjnych: Teoria [3]	Obserwacja i hospitac. [4]	Praktyka właściwa [5]	Razem godzin ucznia mies.
wrzesień	I, II	12	12	—	24
październik	III, IV, X	12	12	—	24
listopad	III, IV, X	12	12	—	24
grudzień (ferie)	III, IV, X	9	9	—	18
styczeń (ferie)	III, IV, X	9	9	—	18
luty	III, IV, X	12	12	—	24
marzec (ferie)	VIII	12	12	—	24
				Praktyka indywid. w obecności całej klasy	
kwiecień (ferie)	IX	4	4	4	12
maj	IX	8	4	„ 12 „	24
czerwiec	IX	12	3	„ 9 „	24
Razem:		102	89	25	216

Klasa II:

MIESIĄCE	Działy programowe	Teoria	Obserwacja i hospitac.	Praktyka właściwa	Razem godzin ucznia mies.
wrzesień	VIII	12	12	—	24
				Praktyka indywid. w obecności całej klasy	
październik	X	12	3	„ 9 „	24
listopad	VI, VII	6	6	„ 12 „	24
grudzień (ferie)	IX	6	6	Prakt. indywid. 6 w obecn. grupy	18
styczeń (ferie)	IX + przedm. techn.-art.	6	6	„ 6 „	18
luty	IX + przedm. techn.-art.	6	6	„ 12 „	24
marzec (ferie)	IX + przedm. techn.-art.	6	6	„ 12 „	24
kwiecień (ferie)	V + ćw. ciel.	2	4	„ 6 „	12
maj	III, IV, X	6	4	dłuższa praktyka 14 — 32	24 + 32
czerwiec	X, XI	6	6	12	24
Razem:		68	59	89	216 + 32

Objaśnienia: ad 1): Przewiduje się ubytek w wymiarze godzin lekcyjnych 2 razy po 12 godzin = 24 godzin (ferie B. N. i W. N)

ad 2) Działy programowe (por. Progr. str. 120 nn.): Działów tych jest 11 (od I—XI). Program przewiduje omówienie najważniejszych zagadnień metodycznych w układzie poziomym (por. Progr. str. 132 ust. 3) t. zn. po przez szereg przedmiotów nauczania w szkole powszechnej, a dopiero później w układzie pionowym t. zn. omówienie (pogłębienie) dodatkowe zagadnień właściwych specjalnie danemu przedmiotowi (tamże).

W programie zawarte są wskazówki co do kolejności poszczególnych działów w ich rozwinięciu na przestrzeni 2 lat (kl. I i II) studium (por. Progr. str. 134 ust. 3 i str. 135, ust. 1).

Kolejność w opracowywaniu zagadnień uzależniono też od stopnia trudności i od stopnia przygotowania uczniów. Również wskazówki co do konstrukcji programu zawarte na str. 132 i nn posłużą przy opracowywaniu rozkładu materiału, naświetlają one bowiem wzajemną zależność wymienionych w programie zagadnień, ich wagę oraz kolejność w ich traktowaniu teoretycznym i praktycznym. Nasz projekt przewiduje tedy na klasę I dział I i II na wrzesień.

Działy te obejmnją materiał do rozważań teoretycznych z uczniami. Rozpoczyna go zaznajomienie uczniów z organizacją szkoły ćwiczeń i pobliskiej (por. Progr. str. 132 ust. 1). Dział III, IV jako materiał wprowadzający i dział X jako synteza poprzednich rozważań (Progr. str. 133, ust. 5) wypełnią z uwagi na obfitość zagadnień i z uwagi na stałe ich związanie teorii z obserwacją aż 5 najbliższych miesięcy, (por. Progr. str. 130. Uwagi. Cele nauczania). Wszystkie 3 działy występują jako zagadnienia ogólne, wzajemnie zazębiające się w połowie w teoretycznym, w połowie praktycznym ujęciu (obserwacje i hospitacje). Dział VIII będzie opracowany w marcu jako odrębna całość po wstępnym przygotowaniu poprzednich miesięcy. (Por. Progr. str. 132 ust 3 i str. 133 ust 3). Następuje opracowanie działu IX (Progr. str. 132 ust. 2, str. 133 ust. 3 i 4 i str. 134 ust. 3) bez wyznaczenia nazw przedmiotów ani ich kolejności. Będzie ono zdążało do równoczesnego omówienia typowych zagadnień, które wysuną hospitacje i ćwiczenia praktyczne (Progr. str. 134 ust. 3).

Klasa II: W miesiącu wrześniu zaprojektowano ponowne opracowanie działu VIII nie tylko w celu jego pogłębienia (np. nauczanie syntetyczne) ale i dlatego, że stanowić ono będzie w oparciu o nowoczesną praktykę (hospitacja) przygotowanie w zakresie nauczania i wychowania dla uczniów II klasy licealnej w ogóle.

Dział VIII wraca w klasie II liceum przede wszystkim dlatego, że moment wprowadzenia dzieci do kl. I szkoły ćwiczeń przynosi dla licealistów całą skalę nowości i zagadnień, do których rozwiązywania przygotowani dotychczas nie byli. To samo dotyczy działu X (październik) (Progr. str. 133 ust. 5). Działy VI i VII w kl. I nieuwzględnione uzupełnią wiadomości uczniów i przyczynią się do zrozumienia pozycji prawnej szkoły i nauczycieli i nauczą organizować pracę. Działy te winny być opracowane zaraz na początku roku szkolnego kl. II z uwagi na rozwijające się coraz silniej ćwiczenia praktyczne w tej klasie. Na dalsze opracowanie rozpoczęte w kl. I działu IX przeznaczono 4 miesiące bez wyodrębniania poszczególnych przedmiotów w określonym chronologicznie czasie z uwagi na płynność zagadnień wyłaniających się podczas hospitacyj i lekcyj praktycznych. Dział V pod koniec roku szk. kl. II. W maju, w okresie t. zw. praktyki dłuższej nastąpi powtórzenie działów III. IV, X; będzie to równocześnie z opracowaniem działu XI (czerwiec) zamknięciem przygotowania kandydatów do zawodu nauczycielskiego.

ad 3): Wymiar godzin na część teoretyczną normowano równocześnie z uwagi na t. zw. ćwiczenia praktyczne. Na ogół na obydwa główne działy pracy (teoria i praktyka) wypadnie mniej więcej po połowie godzin nauki tego przedmiotu (102 + 114 godz.) z nieznaczną przewagą praktyki. W klasie II. stosunek ten przechyli się na stronę praktyki jako ośrodka pracy (64 godz. teorii + 148 godz praktyki). W kl. I we wrześniu teorię poprzedzą informacje dotyczące nauki przedmiotu oraz pracy szkolnej na podstawie pierwszych spostrzeżeń uczniów na terenie szkoły własnej i szkoły ćwiczeń. Pod koniec kl. I (czerwiec) wraca nasilenie teorii (powtarzanie, synteza materiału naukowego, klasyfikacje i td.).

ad 4). Przykładowy rozkład materiału wprowadza do określenia t. zw. praktyki jako stadium początkowe 2 pojęcia: a) obserwacje, b) hospitacje. Obydwa oznaczają formy poznania życia szkolnego. Obserwacje wypełnią czynności poznawcze na terenie klasy i życia szkolnego i domowego dzieci z wyjściem od samego ucznia względnie grupy uczniów. Program określa, jak i kiedy obserwacje będą stosowane (Progr. str. 120). Mogą się one odbywać zarówno poza lekcjami hospitowanymi jak i w czasie hospitacyj, na terenie domu, na pauzach i td. Hospitacje polegać będą na przysłuchiwaniu się lekcjom przeprowadzanym przez nauczycieli szkoły ćwiczeń a to przez cały zespół klasy licealnej albo (rzadziej) przez wybrane grupy. Hospitacje w kl. II dotyczą przede wszystkim pracy w klasie pierwszej szkoły ćwiczeń i to na początku roku szkolnego (por. Progr. str. 120), podczas gdy w kl. I odbywają się w różnych klasach szkoły powszechnej. (Progr. str. 120). W miesiącu kwietniu łącznie z opracowywaniem działu V w kl. II przewiduje się 4 godziny na hospitacje w szkołach niżej zorganizowanych. Zarówno obserwacje jak i hospitacje traktowane będą przeważnie łącznie z teorią albo wychodząc od niej albo do niej nawiązując zależnie od warunków i materiału.

Te 2 początkowe formy przygotowują rozbudzenie aktywności uczniów oraz stanowią przygotowanie do t. zw. praktyki właściwej, której zadania określa Program na str. 126, rozdział C w punktach 1) 2) 3) i 4).

Na specjalną uwagę zasługuje punkt 1, ponieważ ćwiczenia tam wymienione są pomijane w praktyce szkolnej. Będą to ćwiczenia prowadzone przez samych licealisów na terenie organizacyj istniejących w szkole pod kierunkiem nauczyciela — wychowawcy opiekującego się daną organizacją. Organizacje wychowawcze działają poza lekcjami szkolnymi, dlatego rozkład materiału nauki i ćwiczeń praktycznych musi je przewidzieć.

ad 5): Rozpoczęcie t. zw. praktyki właściwej w kl. I projektuje się dopiero na kwiecień (pod koniec kl. I) w formie pierwszych prób na lekcjach indywidualnych w obecności całej klasy liceum (por. Progr. str. 126, C, 2). Ilość tych lekcyj podniesie się w maju do 12 godzin, w czerwcu do 9 godzin (koniec roku szkolnego).

Na tę ilość lekcyj złożą się w maju 4 godziny samej lekcji, 4 godziny uprzedniego przygotowania (wskazówek) oraz 4 godziny na omówienie lekcji (konferencję). W czerwcu przewiduje się w kl. I 9 godzin praktyki tj. po 3 godziny lekcyj + 6 godzin przygotowania i omówienia. Ostatni tydzień czerwca byłby wolny od zajęć praktycznych dla uczniów kl. I.

W klasie II z wyjątkiem września, w którym praktyki właściwej nie przewiduje się (praca w kl. I szkoły ćwiczeń we formie hospitacyj i opracowania teoretycznego zagadnień związanych z tą klasą pochłonie 24 godziny mies.) rozpoczną się w dalszym ciągu podjęte w kl. I lekcje indywidualne w obecności całej klasy liceum (październik listopad). Razem lekcyj tego typu licealiści kl. I i II odbędą godzin 46, z tego przypadnie 1/3 na same lekcje indywidualne tj. okrągło 15 a reszta godzin na przygotowanie i omówienie. Dlatego tylko większa połowa np. przy zespole klasowym 25 uczniów będzie mogła przejść przez to ćwiczenie.

Rozpoczynające się od listopada w kl. II lekcje indywidualne w obecności grupy 2—3 uczniów liceum będą trwały przez 6 miesięcy i obejmą przy łącznym wymiarze godzin na ten rodzaj ćwiczeń ogółem 56 godzin.

Po raz ostatni odbędą uczniowie kl. II lekcje indywidualne w obecności grupy w maju przy ilości 14 godzin prócz przewidzianych w tym miesiącu 6 godzin na teorię i 4 godziny na hospitację w związku z III, IV i X działem materiału programowego.

„Lekcje drugiego typu powinny stanowić znakomitą większość praktycznych lekcyj kandydatów" (por. Progr. str. 127 ust. 4).

Sprawa organizowania tych lekcyj i kontrola wyników wymaga osobnego omówienia.

Na t. zw. dłuższą praktykę (por. Progr. str. 126, C, 4) w klasie II wybrano miesiąc maj jako najodpowiedniejszy ze względów atmosferycznych oraz z uwagi na przygotowanie uczniów.

Warunki organizowania tego typu ćwiczeń praktycznych określa program (str. 127 i 128 ust. 5 n.). Z uwagi jednak na skrócony kurs nauki w liceum pedagogicznym do 2 lat t. zw. dłuższa praktyka musi być ograniczona do 8 dni i złączone z nią przerwy w nauce do 1 razowej, zamiast 3 razowych na przestrzeni roku szkolnego (por. Progr. str. 127 n.). 8 dni przewidziano z tego powodu, że 1 dzień (np. piątek) przeznacza się na hospitację w wybranej klasie i 1 dzień (sobota) na przygotowanie się do lekcyj przez ucznia, 5 dni zaś na pracę w szkole,a jeden dzień (sobota) na omówienie i sprawozdania z odbytych lekcyj.

Spowoduje to zwiększenie godzin ucznia poza 24 godzinami przewidzianymi na miesiąc maj kosztem godzin przeznaczonych na naukę innych przedmiotów w liceum, co pokryje dodatkowe zapotrzebowanie godzin na t. zw praktykę dłuższą o przeciętnie 32 godziny (8 dni × 4 godziny dziennie).

T. zw. dłuższa praktyka obejmie np. przy ilości 25 kandydatów wszystkie oddziały ćwiczeń oraz dalsze publiczne szkoły powszechne razem w ilości 25 oddziałów, co jest możliwe do zrealizowania w siedzibie zakładu K. N. Przy większej ilości kandydatów (paralelki) trzeba by organizować tę praktykę w 2 okresach 8 dniowych na zmianę. Praktyka w klasach I—II szkoły ćwiczeń w publ. szkołach powszechnych wyznaczonych objęłaby część kandydatów, inni zaś odbywaliby praktykę na przedmiotach wybranych według zainteresowań.

W czerwcu przewidziano 12 godzin dalszych lekcyj indywidualnych w obecności grup oraz ćwiczenie praktyczne w związku z czynnościami kandydatów przy okazji zakończenia roku szkolnego w szkole ćwiczeń (klasyfikacja, wpisy, kontrola realizacji obowiązku szkolnego, statystyka i t. d.).

Podsumowane ilości godzin rzucają światło na stosunek ilościowy godzin przeznaczonych na ćwiczenia praktyczne i teorię oraz na nasilenie ćwiczeń praktycznych w obydwu klasach licealnych na tle 10 miesięcy roku szkolnego.

Od autora: Zapraszam kolegów uczących na 3- i 6-miesięcznych Kursach Pedagogicznych do podjęcia trudu skonstruowania przykładowego rozkładu programowego materiału z „nauczania i wychowania" oraz ćwiczeń praktycznych dla wymienionych Kursów. Będzie to zadanie podwójnie trudne.

Chowanna.

Czasopismo poświęcone współczesnym zagadnieniom wychowania i humanistyki.

Po przerwie wojennej „Instytut Pedagogiczny“ wznawia „Chowannę“ w nowej szacie i z poniekąd zmienionym celem. Otóż w nowej — już trzeciej z rzędu co do swej formy — „Chowannie“ pojawiać się będą publikacje nie tylko pedagogiczne, ale i z szerszego pola zagadnień humanistycznych, o ile te wiążą się z naukami o wychowaniu.

Czytelników prosimy o współpracę, tj. o nadsyłanie artykułów pod adresem: Redakcja „Chowanny“, Katowice, Szkolna 9, Instytyt Pedagogiczny.

Treść Nru 1:

Skowron Stanisław — Z biologii człowieka.
Szuman Stefan — O obrazie ściennym w przedszkolu i szkole.
Molak A., — O polską kulturę jednorodną.
Madeja Józef — Z dziejów elementarzy.
Pieter Józef — Sprawa genialności i twórczości oryginalnej.
Ręgorowicz Ludwik — Refleksje przy przeglądaniu niemieckiej mapy sztabowej okolic Wrocławia.
Plata Józef — Odbudowa kultury w nowej Polsce.
Recenzje i notatki o nowych książkach.
Przegląd czasopism.
Biuletyn Instytutu Pedagogicznego w Katowicach.

Sprzęt szkolny. Pomoce do nauki:

Komunikat

Towarzystwo Starachowickich Zakładów górniczych Sp. Akc. w Starachowicach

komunikuje, że z polecenia Ministerstwa Oświaty przystosowało swoją Stolarnię do masowej produkcji sprzętu szkolnego.

Warunki płatności, termin wykonania oraz ceny będą podane po nadesłaniu konkretnego zapytania.

Prospekt.

Nakładem Instytutu Pedagogicznego w Katowicach ukaże się w połowie stycznia br. w ramach „Biblioteki nauczyciela“ mała encyklopedia p. t. „Elementy nauk pedagogicznych“ (dr Kursa, dr Pieter, doc. dr Rybicki, prof. dr Skowron, mgr Śpiewak), zawierająca na 278 stronach druku przestępnie ujęty całokształt wiedzy pedagicznej w następujących rozdziałach:

1. Dzieje idei pedagogicznych.
2. Dzieje szkolnictwa i wychowania.
3. Biologia wychowawcza.
4. Psychologia wychowawcza.
5. Socjologia wychowania.
6. Pedagogika czyli problemy nauczania.
7. Dydaktyka czyli problemy nauczania.
8. Ustrój szkolny państw współczesnych.
9. Admtnistracja szkolna.
10. Oświata dorosłych.
11. Nauczyciel.

W każdym rozdziale omówione są zwięźle wiadomości i problemy zasadnicze oraz dodany przewodnik bibliograficzny do lektury dalszej.

Cena książki oprawnej w sztywny karton około 130—150 złotych.

Zgłoszenia skierowywać na adres Kuratorium O. S. Rzeszów — Wydział Ogólny.

Cena Nr 2 Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego w Rzeszowie wynosi 35·— zł.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia drobne za tekstem 3 zł za wyraz petitowy. — Ogłoszenia zwykłe za tekstem: Za całą stronicę 3000 zł, — za 1/2 str. 1500 zł, — za 1/4 str. 900 zł., — za 1/10 str. 600 zł.

Konto Komunalnej Kasy Oszczędności m. Rzeszowa Nr 701 Administracja Dziennika Urzędowego Kuratorium Okr. Rzeszowskiego lub w Kuratorium w Adm. Dziennika Urzędowego.

ADRES Redakcji i Administracji: Kuratorium Okr. Szkolnego Rzeszowskiego w Rzeszowie, ul. Unii Lubelskiej 6.

Nakładem Wydawnictwa Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego w Rzeszowie.

Odbito w Drukarni J. A. Pelara i Ska w Rzeszowie, ul. 3-go Maja 2. *S-12410*